

ЗАПОБІГАННЯ ТЕРОРИСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

З метою підвищення рівня поінформованості здобувачів вищої освіти, педагогічних і науково-педагогічних працівників про небезпеку та масштаби екстремізму і терористичної загрози, формування нетерпимості до проявів тероризму та жіб з екстремістською ідеологією, а також для забезпечення вільного доступу студентської молоді, педагогічних і науково-педагогічних працівників до інформації щодо запобігання, виявлення терористичної діяльності надаємо інформацію, пов'язану з проблематикою тероризму.

На сьогодні стає все більш поширеним явище тероризму, яке є одним із найнебезпечніших і складнопрогнозованих у сучасному світі. Воно набуло глобального характеру, більшого розмаїття форм і загрозливих масштабів. Це вимагає від кожного з нас пильності та обізнаності. Проблема протидії тероризму є актуальною і для нашої держави, а тепер набула особливого значення в умовах збройної агресії проти України, проведення в інтернеті низки антиукраїнських інформаційно-пропагандистських кампаній, регулярних анонімних повідомлень в засобах масової інформації про «замінування» об'єктів критичної інфраструктури, виявлення фактів незаконного обігу зброї та вибухових речовин тощо.

Терор (terror, у перекладі з латини — страх, жаж) — залякування людей, що виражається в насильстві та вбивствах. Терором також називається загроза фізичної розправи з політичних чи якихось інших мотивів або залякування з загрозою розправи або вбивства.

Тероризм — суспільно небезпечна діяльність, яка полягає у свідомому, цілеспрямованому застосуванні насильства шляхом захоплення заручників, підпалів, убивств, тортур, залякування населення та органів влади або вчинення інших посягань на життя чи здоров'я ні в чому не винних людей або погрози вчинення злочинних дій з метою досягнення злочинних цілей (стаття 1 [Закону України «Про боротьбу з тероризмом»](#)).

Згідно із законодавством України терористичною визнається діяльність, яка охоплює:

- планування, організацію, підготовку та реалізацію
- зацію терористичних актів;
- підбурювання до вчинення терористичних актів, насильства над фізичними особами або організаціями, знищення матеріальних об'єктів у терористичних цілях;
- організацію незаконних збройних формувань, злочинних груп або злочинних організацій, організованих злочинних груп для вчинення терористичних актів, а також участь у таких актах;
- вербування, озброєння, підготовку та використання терористів;
- пропагування та поширення ідеології тероризму;
- фінансування терористичних груп (організацій) та інше сприяння їм тощо.

Правову основу боротьби з тероризмом в Україні становлять: Конституція України (254к/96-ВР), Кримінальний кодекс України (2341-14), Закон «Про боротьбу з тероризмом», інші закони України, Європейська конвенція про боротьбу з тероризмом, 1977 рік (994_331), Міжнародна конвенція про боротьбу з бомбовим тероризмом, 1997 рік (995_374), Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму, 1999 рік (995_518), інші міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, укази й розпорядження Президента України, постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України, МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо підготовки населення до дій в умовах загрози або вчинення терористичного акту, а також Євроінтеграційний Закон України [№ 8146](#) (ухвалений 21 березня 2023 року Верховною Радою України про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України у зв'язку з ратифікацією Додаткового протоколу до Конвенції Ради Європи про запобігання тероризму, а також до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення боротьби з тероризмом). Він спрямований на удосконалення механізмів із запобігання, виявлення, протидії терористичній діяльності, уточнення переліку суб'єктів боротьби з тероризмом, коригування повноважень безпосередніх суб'єктів боротьби з тероризмом та посилення міжнародного співробітництва з питань протидії тероризму.

Закон імплементує в національне законодавство положення Додаткового протоколу до Конвенції Ради Європи про запобігання тероризму, та спрямований на посилення спроможностей державної системи боротьби з тероризмом з урахуванням європейських та загальносвітових практик у цій сфері.

Вносяться зміни до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України, якими:

- встановлюється кримінальна відповідальність за “проходження навчання тероризму”, “перетинання державного кордону України з терористичною метою”, а також за фінансування цих діянь;
- визначається підслідність зазначених злочинів за слідчими Служби безпеки України;
- розширюються підстави для застосування заходів кримінально-правового характеру до юридичної особи в разі вчинення її уповноваженою особою названих злочинів;
- визначається можливість застосування, лише одного виду запобіжного заходу — тримання під вартою (за наявності підстав для застосування запобіжного заходу) до осіб, які підозрюються або обвинувачуються у вчиненні згаданих злочинів під час воєнного стану, із наданням права слідчому судді, суду не визначати при цьому розмір застави;п
- передбачається можливість здійснення спеціального досудового розслідування (in absentia) у кримінальних провадженнях щодо згаданих злочинів.

Крім того, вносяться зміни до Закону України «Про боротьбу з тероризмом», які передбачають:

- запровадження правових основ для проведення антитерористичної підготовки населення;
- визначення нових суб'єктів боротьби з тероризмом та визначення їх повноважень;
- удосконалення повноважень Служби безпеки України як головного суб'єкта боротьби з тероризмом;
- наділення Антитерористичного центру при СБУ повноваженнями формувати та вести перелік терористичних організацій і груп, а також здійснювати національну координацію з питань отримання, обробки, поширення, зберігання та захисту інформації про пасажирів (API/PNR) відповідно до резолюцій Ради Безпеки ООН щодо протидії міжнародному тероризму стосовно переміщення осіб, причетних до терористичної діяльності, попередження, виявлення, розслідування кримінальних правопорушень, що вчиняються з терористичною метою, інших кримінальних правопорушень, а також попередження перетинання державного кордону України особами, які можуть становити загрозу національній безпеці країни;
- делегування Уряду України повноважень щодо визначення механізму відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок терористичного акту;
- надання повноважень суб'єктам боротьби з тероризмом брати участь у спільних антитерористичних заходах за участі іноземних держав або міждержавних об'єднань шляхом залучення своїх сил і засобів, а також проводити спільні антитерористичні заходи на території України та інших держав відповідно до міжнародних договорів.

Суб'єктами, які безпосередньо здійснюють боротьбу з тероризмом у межах своєї компетенції, є:

- Служба безпеки України, яка є головним органом у загальнодержавній системі боротьби з терористичною діяльністю;
- Міністерство внутрішніх справ України;
- Міністерство оборони України;
- центральні органи виконавчої влади, що забезпечують формування та реалізують державну політику у сфері цивільного захисту;
- центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері захисту державного кордону;
- центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань;
- Управління державної охорони України.

Боротьба з тероризмом ґрунтується на таких принципах:

- законності та неухильного додержання прав і свобод людини і громадянина;
- комплексного використання з цією метою правових, політичних, соціально-економічних, інформаційно-пропагандистських та інших можливостей, пріоритетності попереджувальних заходів;
- невідворотності покарання за участь у терористичній діяльності;

- пріоритетності захисту життя і прав осіб, які наражаються на небезпеку внаслідок терористичної діяльності;
- поєднання гласних і негласних методів боротьби з тероризмом;
- нерозголошення відомостей про технічні прийоми й тактику проведення антитерористичних операцій, а також про склад їх учасників;
- єдиноначальності в керівництві силами й засобами, що залучаються для проведення антитерористичних операцій;
- співробітництва у сфері боротьби з тероризмом з іноземними державами, їх правоохоронними органами і спеціальними службами, а також з міжнародними організаціями, які здійснюють боротьбу з тероризмом;
- антитерористична операція може здійснюватися одночасно з відсіччю збройної агресії в порядку статті 51 Статуту Організації Об'єднаних Націй та/або в умовах запровадження воєнного чи надзвичайного стану відповідно до Конституції України та законодавства України.

Громадяни України на засадах довіри і співпраці можуть повідомити про будь-які факти прибуття та перебування в регіоні підозрілих осіб, наміри здійснення сепаратистської, терористичної, диверсійної чи розвідувально-підривної діяльності на електронну скриньку **callcenter@ssu.gov.ua** та цілодобовий безплатний телефон довіри Служби безпеки України: **0-800-501-482**.

[Закон України «Про боротьбу з тероризмом»](#)

[Указ Президента України «Про Концепцію боротьби з тероризмом в Україні»](#)

[Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції боротьби з тероризмом»](#)

[МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо підготовки населення до дій в умовах загрози або вчинення терористичного акту](#)